

До
Председателя на Научно жури за оценяване
на кандидат в конкурс за академичната длъжност „доцент“
в област на висше образование:
3 „Социални, стопански и правни науки“,
профессионално направление:
3.8 „Икономика“,
научна специалност:
„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанска дейност“
(контрол)
СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Иванов,

председател на научно жури за оценяване на кандидат в конкурс за академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование: 3 „Социални, стопански и правни науки“, профессионално направление: 3.8 „Икономика“, научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанска дейност“ (контрол)

1. Представяне на кандидата

Гл. ас. д-р Зорница Ганчева е кандидат по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование: 3 „Социални, стопански и правни науки“, профессионално направление 3.8 „Икономика“, по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанска дейност“ (Контрол)“, обявен в ДВ бр. 27/27.03.2018 г.

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Контрол и анализ на стопанска дейност“ към факултет „Стопанска отчетност“ при СА „Д. А. Ценов“ Свищов.

2. Основание за написване на становището

Становището е изгответо съгласно решение на Факултетския съвет на Факултет „Стопанска отчетност“ (Протокол № 11/14.05.2018 г.), Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов № 435/21.05.2018 г., чл. 64, лл. 1, 2, 3, 4 и 5 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“.

3. Персонална характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Зорница Ганчева е завършила висше образование в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов“ спец. „Стопански и финансов контрол“, ОКС „Магистър“, през 2000 г. Владее английски, испански и руски езици.

През 2006 г. е защитила успешно дисертация на тема: „Проблеми на митническия контрол при режимите с отложено плащане“, като ВАК с протокол №16/10.10.2006 г. ѝ присъжда ОНС „Доктор“, диплом №30898/22.12.2006 г. През 2006 г., след успешно издържан конкурс е назначена за асистент в СА „Д. А. Ценов“, катедра „Стопански и финансов контрол“. От 2010 г., след успешно издържан конкурс, заема и до момента академичната длъжност главен асистент, към същата катедра.

Заемала е следните административни длъжности в СА „Д. А. Ценов“: Секретар УМОА е на магистърска програма „ВМДК“ към спец. „СФК“ в редовна и дистанционна форма на обучение.

Съгласно справка от СА „Д. А. Ценов“ се потвърждава цялостно, за последните две учебни години изпълнение на изискванията за аудиторна и извънаудиторна заетост (пълен норматив). По конкурса са представени за рецензиране (самостоятелни и в съавторство) научни публикации (монографии, студии и научни статии) с обем, надвишаващ нормативно определения минимум в стандартни страници. По конкурса е представен за рецензиране самостоятелен авторски учебник с обем, надвишаващ нормативно определения минимум в стандартни страници.

Посочените факти дават основание да се формира **обективна и позитивна персонална характеристика**, съгласно изискванията на чл. 60, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от ППЗРАССА, за гл. ас. д-р Зорница Ганчева, в качеството ѝ на кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент“ към катедра „Контрол и анализ на стопанска дейност“ на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

4. Количествона и качествена оценка по критериите и показателите за учебната работа и съответствие с изискванията на ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“

4.1. Да са работили най-малко пет академични години като асистент, главен асистент или хоноруван преподавател в Академията или в друго висше училище, акредитирано от НАОА (чл. 60, ал. 2, т. 1, 1.1 от ППЗРАССА).

Съгласно служебна бележка, издадена от СА „Д. А. Ценов“, към 17.04.2018 г. гл. ас. д-р Зорница Ганчева има общ трудов стаж в СА „Д. А. Ценов“ **11 години и 7 месеца**.

4.2. Да са разработили лекционни курсове по две учебни дисциплини самостоятелно или в съавторство за обучение на студенти в ОКС „бакалавър“ или за една дисциплина за обучение на студенти в ОКС „магистър“ (чл. 60, ал. 2, т. 1, 1.2 от ППЗРАССА).

Съгласно представената „Справка за разработени и четени курсове по учебни дисциплини в ОКС „бакалавър““ гл. ас. д-р Зорница Ганчева е разработила **1 (един) самостоятелен лекционен курс** по дисциплината „Митнически контрол и администрация“ за студенти от специалност „Икономика на търговията“ и „Икономика на туризма“, ОКС „бакалавър“ и още **5 (пет) лекционни курса в съавторство**, от които **2 (два) лекционни курса** в ОКС „магистър“.

4.3. Да участват при обучение на студенти по курсовете по т. 1.2 от ППЗРАССА (чл. 60, ал. 2, т. 1, 1.3 от ППЗРАССА).

Съгласно представените справки, описани по т. 4.1., 4.2. и 4.3. от становището, академичната заетост на гл. ас. д-р Зорница Ганчева, към 18.04.2018 г. показва, че тя участва при обучение на студенти – бакалаври по курсовете, които е разработила в съавторство и е титуляр/консултант на лекционни курсове за магистри – неикономисти, икономисти и професионални бакалаври, които е разработила в съавторство.

Осъществява е и научно ръководство и рецензиране на дипломни работи на дипломанти, обучавани в ОКС „магистър“, съгласно Справка от ръководителя на катедрата от дата 16.04.2018 г.

4.4. Да имат издаден самостоятелен учебник (18 издателски коли), обсъден и приет на катедрен съвет с двама рецензенти и публикуван след рецензиране от редакционен съвет (чл. 60, ал. 2, т. 1, 1.4 от ППЗРАС.СА).

Съгласно представения за рецензиране академичен учебник на гл. ас. д-р Зорница Ганчева, кандидатът е публикувал самостоятелен учебник със заглавие: „Митнически контрол и администрация“, АИ – Ценов, Свищов, ISBN 978-954-23-1135-56, 315 стр. Учебникът е обсъден и приет на катедрен съвет с двама рецензенти и публикуван след рецензиране.

4.5. Да имат издадено самостоятелно учебно пособие за водене на семинарни занятия, обсъдено и прието на катедрен съвет с двама рецензенти и публикувано след рецензиране от редакционен съвет (чл. 60, ал. 2, т. 1, 1.5 от ППЗРАСА).

Съгласно представените за рецензиране учебни материали на гл. ас. д-р Зорница Ганчева, кандидатът има авторово участие в „Сборник по валутен и митнически контрол (въпроси, тестове, казуси)“. Велико Търново, Фабер, 2013, ISBN 978-619-00-0375-5, 235 стр., от които самостоятелно на кандидата – 21 стр. Сборникът е обсъден и приет на катедрен съвет с двама рецензенти и публикуван след рецензиране.

Обобщен извод: учебно-преподавателската работа на гл. ас. д-р Зорница Ганчева напълно съответства на изискванията на чл. 60, ал. 2, т. 1 от ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за заемане на академична длъжност „доцент“.

5. Количество и качествена оценка по критериите и показателите за изследователската дейност и съответствие с изискванията на ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“

5.1. Да са публикували най-малко една монография и една студия самостоятелно, след тяхното обсъждане в катедрата и рецензиране от редакционен съвет. Рецензентите да са посочени на титулната страница (чл. 60, ал. 2, т. 2, 2.1 от ППЗРАСА).

Съгласно представения списък за рецензиране на монографични трудове от гл. ас. д-р Зорница Ганчева, кандидатът е публикувал самостоятелно **1 (една) монография** със заглавие: „Съвременните дейности в митническия контролен процес“. Свищов, Образование и наука, 2015 г. след обсъждане в катедрата и рецензиране от редакционен съвет. Освен самостоятелна монография, гл. ас. д-р Зорница Ганчева е публикувала и **1 (една) монография** в съавторство със заглавие: „Приложение на митническите режими и проблеми на контрола върху тях“. Свищов, Стопански свят, № 81, 2006 г.

Съгласно представения списък за рецензиране на публикации и научноприложни разработки от гл. ас. д-р Зорница Ганчева, кандидатът е публикувал **3 (три) студии** в съавторство и **1 (една) самостоятелна** със заглавие „Състояние и проблеми на митническото складиране“, която е пряко свързана с конкурса.

5.2. Да са публикували най-малко 10 статии в специализирани национални научни издания с редколегия и най-малко 3 статии в специализирани чуждестранни научни издания (чл. 60, ал. 2, т. 2, 2.2 от ППЗРАСА).

Съгласно представения списък за рецензиране на публикации и научноприложни разработки от гл. ас. д-р Зорница Ганчева става ясно, че кандидатът по конкурса е публикувал **12 (дванадесет) статии**, от които **3 (три)** в чуждестранно специализирани научни издания, **4 (четири)** в български специализирани научни издания и **5 (пет)** в други издания..

Представените по конкурса публикации на кандидата **не повтарят представените такива по конкурса за придобиване на ОНС „доктор“** на същия.

5.3. Участия в най-малко 4 научноизследователски, образователни и/или научноприложни проекти на Академията или най-малко в 2 национални проекта, или най-малко в 1 международен проект (чл. 60, ал. 2, т. 2, 2.3 от ППЗРАСА).

От представеното удостоверение № 48/18.04.2018 г. на Института за научни изследвания при СА „Д. А. Ценов“, Свищов, кандидатът е участвал в **2 (два) научноизследователски проекта, 2 (два) инфраструктурни проекта и 2 (два) проекта за чатично финансиране на научни форума**.

5.4. Участия в най-малко 5 чуждестранни и/или национални научни форуми с издадени доклади на хартиен или електронен носител (чл. 60, ал. 2, т. 2, 2.4 от ППЗРАССА).

От представения списък за рецензиране на публикации и научноприложни разработки от гл. ас. д-р Зорница Ганчева, кандидатът е участвал в национални и чуждестранни научни форуми и е публикувал **6 (шест) самостоятелни и в съавторство доклада** на хартиен и електронен носител. Публикациите са направени след придобиване на ОНС „доктор“.

Обобщен извод: научните изследвания и изследователската дейност на гл. ас. д-р Зорница Ганчева съответстват на допълнителните изискванията по чл. 60, ал. 2, т. 2 от ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за заемане на академична длъжност „доцент“ в СА „Д. А. Ценов“.

6. Характеристика на научните приноси

Оценката на съответствието на приносите в научните изследвания потвърждава заявленото чрез научната продукция на гл. ас. д-р Зорница Ганчева обособяване на **три групи научни и научно-приложни приноси**. В представените за рецензиране публикации, могат да се открият следните **основни приноси**:

1. Приноси с научен характер, обогатяващи съществуващите знания в теорията на митническия контрол

1.1. На основата на научен синтез е изяснено съдържанието на понятията „взаимодействие“, „сътрудничество“ и „координация“ в контекста на митническата контролна дейност, а посредством метода на сравнителния анализ са изведени приликите и различията между тях, като се обосновава еднаквостта на проявните им форми. С това се постига по-добро разкриване на съдържанието на формите на съвместните дейности – взаимодействие, сътрудничество и координация и тяхното конкретно проявление. Като елемент за научното познание те имат конкретна практическа стойност за ефективното управление на митническия контрол. (4.1; 5.1; 9.3.1)

2. Приноси с научноприложен характер, насочени към практиката

2.1. Извършена е оценка на съвместните дейности между Агенция „Митници“ и други държавни структури, и контролни институции в три основни аспекти, свързани с реализация на фискалната, икономическата и защитната функция на митническия контрол. Оценката се основава на направен анализ на: връзките и зависимостите между реализираните приходи и степента на тяхната събирамост, както и между разрешения внос/износ и извършените проверки за автентичност на издадени лицензи; тенденциите и зависимостите между установените нарушения, резултатите от разкритите случаи на фалшифицирани и опасни стоки и предприетите контролни действия. Извеждат се аргументи, че съвместните дейности са ключови фактори, чрез които се въздейства върху ефективното прилагане на мерките на търговската политика, върху повишаване събирамостта на приходите в бюджета от митническата администрация и намаляване на рисковете от навлизането на европейския пазар на фалшифицирани и опасни за живота и здравето на потребителите стоки. (4.1; 9.2.2; 9.2.3; 9.2.4; 9.2.5; 9.2.6; 9.2.11; 9.3.3; 9.3.4; 9.3.5)

2.2. Очертани са основните проблеми на съвместните дейности между Агенция „Митници“ и други държавни структури при реализация на фискалната, икономическата

и защитната функция на митническия контрол. Проблемите са изведени въз основа на анализ на информацията за прилаганите форми на съвместни дейности и резултатите от дейността на Агенция „Митници“ и тези на други държавни структури, с които съвместяват дейности. Проблемите и предложените механизми за тяхното решаване в организационен и нормативен аспект, са насочени към подпомагане на митническата администрация в усъвършенстване на осъществяваната от нея контролна дейност. (4.1)

2.3. Въз основа на емпирично изследване е направена икономическа характеристика на митническите режими, като същевременно са откроени спецификите, приложното поле, предимствата и недостатъците на всеки един от тях. Извършена е оценка на значимостта на отделните режими за развитието на отделни отрасли на икономиката. Описани са технологичните аспекти на митническия контрол върху отделните митнически режими, прилагани при внос, износ и транзит на стоки, като са отчетени общите и специфичните подходи при всеки от тях. (4.2; 5.1; 9.1.4; 9.3.6)

2.4. Извършен е анализ на дейностите, изграждащи процеса на обучение в Агенция „Митници“, като са проучени прилаганите видове, методи и форми на обучение за повишаване компетентностите на митническите служители. На тази основа са идентифицирани силните и слабите страни в процеса на обучение на митническите служители и са формулирани предложения за неговото усъвършенстване. (4.1; 9.2.1).

2.5. Изследвани и анализирани са образователното и квалификационното равнище на кандидатите за получаване на работа в Агенция „Митници“ и на фактически ангажираните лица. Това е извършено въз основа на проведено анкетно проучване в Агенция „Митници“. Анализът и изводите от проучването могат да бъдат използвани за подобряване на връзката между обучението по митнически контрол и потребностите на митническата администрация. Проучени са тенденциите в съвременните форми за електронно обучение, прилагани в българските висши училища. Това е направено на базата на емпирично изследване на приложението на интерактивните методи в обучението и може да се използва за адаптиране на реално, получаваните знания от обучаваните към изискванията на практиката. (9.1.1; 9.1.2)

3. Приноси с характер на приложения в областта на обучението по контрол

3.1. На основата на теоретични и теоретико-приложни изследвания, чрез обобщаване на теоретичните познания и добрите практики в областта на митническия и валутния контрол, вътрешния одит и данъчното облагане върху вътрешнообщностната търговия, е извършено методическо обогатяване на познанията на студентите. Това е постигнато въз основа на разработени методически и дидактически материали за обучение на студентите. (4.1; 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 6.1)

7. Академична известност на кандидата

7.1. Трудовете на кандидата за академичната длъжност „доцент“ да са цитирани най-малко 80 пъти (чл. 60, ал. 2, т. 3, 3.1 от ППЗРАСА).

Справката за цитирани произведения, към 17.04.2018 г., включва списък с общо **12 (дванадесет) регистрирани цитирания**, съгласно документи, изгответи от Академична библиотека „Акад. Никола Михов“ при СА „Д. А. Ценов“. Цитиранията на произведения на гл. ас. д-р Зорница Ганчева са: в книги (**8 бр.**) и в периодични издания и сборници от конференции (**4 бр.**). Това дава основание да се направи заключението, че гл. ас. д-р Зорница Ганчева е **автор с популярност**, чиято научна продукция намира основателен интерес сред научната общественост, независимо, че не е изпълнил количествените критерии по чл. 60, ал. 2, т. 3, 3.1 от ППЗРАСА.

7.2. Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ да членува най-малко в една професионална национална или международна организация (чл. 60, ал. 2, т. 3, 3.2 от ППЗРАСА).

Кандидатът, гл. ас. д-р Зорница Ганчева, е член на Съюза на учените в България от 2013 г., съгласно представената служебна бележка № 2/17.04.2018 г. от Съюза на учените в България – клон Свищов

Обобщен извод: гл. ас. д-р Зорница Ганчева е известен на научната общност съгласно изискванията на чл. 60, ал. 2, т. 2 от ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за заемане на академична длъжност „доцент“ в СА „Д. А. Ценов“. Считам, че представените за рецензиране материали на кандидата по конкурса са самостоятелни разработки и не се откриват следи за нарушаване на научната етика.

8. Критични бележки, препоръки и предложения

Към гл. ас. д-р Зорница Ганчева, като представител на научната общност и с доказани изяви в обучението, може да бъдат отправени следните **препоръки**:

1. В своите научни изследвания в бъдеще да разшири методическия хоризонт за прилагане на развивания от кандидата по конкурса методически апарат към процедурите и решенията, свързани с дейността на митническата администрация в България.
2. Да повиши степента на своята разпознаваемост както в българската, така и в международната научни среди, чрез публикационна дейност и участие в научно-изследователски проекти.

9. Обобщена оценка

Депозираните научни трудове по конкурса са в **достатъчен обем**, надвишаващи изискванията на нормативната уредба. Техните качествени характеристики, безспорна дълбочина на анализа, методическа издържаност, богатство от приноси и широки възможности за приложение в практиката са атестат за **наличие на подготвен, мотивиран и научно изграден кандидат по конкурса**. Представените за участие в конкурса материали се оценяват **изцяло позитивно**. Намирам изготвената по конкурса документация с доказателства, изяви и справки за **напълно отговаряща на нормативните изисквания** за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Всичко горепосочено ми позволява, като член на научното жури и негов председател, да формирам обобщена оценка в своето становище, като с пълна убеденост заявя подкрепа си и предложа на останалите членове на журито да се даде положителна оценка за присъждане на академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р Зорница Ганчева.

16.07.2018 г.

Изготвил становището: .....
(проф. д-р Г. Иванов)

